

**Силабус
освітнього компоненту ОК 1.02**

Ціноутворення та техніко-економічне обґрунтування геодезичних та будівельних робі

Назва дисципліни:	Ціноутворення та техніко-економічне обґрунтування геодезичних та будівельних робі
Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	19 Архітектура і будівництво
Спеціальність:	193 Геодезія та землеустрій
Освітньо-професійна програма:	Інженерна геодезія
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2689
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	Економіки і підприємництва
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Прокопенко Микола Вікторович
Контактний телефон:	+380506337628
E-mail:	

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування у студентів системи знань про ціни і тарифи, про процес ціноутворення як взагалі так і у системі геодезичних та будівельних робі з урахуванням теорії та практики функціонування внутрішнього ринку.

Предмет: система понять про принципи та методи основ ціноутворення та техніко-економічного обґрунтування геодезичних та будівельних робіт.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування комплексу знань, умінь та уявлень, які необхідні для самостійного техніко-економічного обґрунтування геодезичних і будівельних робіт;
- засвоєння принципів визначення вартості геодезичних і будівельних робіт.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

Наявність ОС «Бакалавр».

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- ЗК03.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК05.** Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
- ЗК07.** Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК10. Здатність до планування, здійснення організаційно-технічних заходів, розроблення документації з організації й управління інженерно-геодезичними роботами.

СК13. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування технічних рішень.

СК14. Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

РН04. Демонструвати економічні знання при аналізі економічної діяльності підприємства, виконанні техніко-економічних розрахунків та управління процесом ціноутворення на геодезичну та будівельну продукцію.

РН05. Здійснювати пошук оптимального господарського рішення з використанням нормативної та економічної інформації.

РН22. Поєднувати теорію і практику, приймати рішення, виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань інженерної геодезії та суміжних галузей з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних і виробничих інтересів.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	2	3	4
1	ЛК. Економічна сутність ціни в умовах ринкових відносин. Фактори впливу на процес формування цін.	2	1
	ПЗ. Попит та пропозиція. Ціна рівноваги.	2	1
	СР. Вивчення матеріалу теми 1. Структура роздрібною ціни	3	6
2	ЛК. Витрати підприємства та їх класифікація	2	1
	ПЗ. Еластичність попиту за ціною	2	1
	СР. Вивчення матеріалу теми 2. Фактори впливу на процес формування цін	4	6
3	ЛК. Державне регулювання цін	2	1
	ПЗ. Беззбитковість виробництва	2	1
	СР. Вивчення матеріалу теми 3. Державне регулювання цін у зарубіжних країнах	3	6
4	ЛК. Види цін та їх класифікація	2	1
	ПЗ. Калькуляція собівартості та ціни продукції з врахуванням рентабельності підприємства	2	1
	СР. Вивчення матеріалу теми 4. Класифікація витрат	4	6
5	ЛК. Формування цін з урахуванням попиту на продукцію	2	
	ПЗ. Умови постачання товарів у зовнішній торгівлі	2	
	СР. Вивчення матеріалу теми 5. Особливості ціноутворення на різних типах ринків	3	7
6	ЛК. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг виробництва – прибуток»	2	
	ПЗ. ПДВ, посередницька діяльність: вплив на ціноутворення	2	
	СР. Вивчення матеріалу теми 6. Вплив змін цін на величину прибутку підприємства	4	7
7	ЛК. Методи ціноутворення. Методи розрахунку націнки	2	
	ПЗ. Загальний порядок складання зведених кошторисних розрахунків вартості для будівельних та геодезичних робіт	2	
	СР. Вивчення матеріалу теми 7. Витратні методи ціноутворення	3	7
8	ЛК. Цінова політика підприємства.	2	
	ПЗ. Порядок розрахунку та узгодження договірних цін на будівельну продукцію та геодезичні послуги	2	
	СР. Вивчення матеріалу теми 8. Цінова політика й цінові стратегії підприємства	4	7
Усього за семестр			
ЛК		16	4
ПЗ		16	4
СР		28	52

Індивідуальне навчально-дослідне завдання:

1. Види та сутність цін.
2. Історичні аспекти ціноутворення.
3. Прибуток, норма прибутку.
4. Принципи ціноутворення, цінова стратегія підприємства
5. Ціноутворення на будівельному підприємстві..
6. Основні види будівельних робіт.
7. Ціноутворення при проведенні геодезичних робіт.
8. Основні види геодезичних робіт.
9. Загальний порядок складання зведених кошторисних розрахунків вартості для будівельних та геодезичних робіт.
10. Особливості складання зведених кошторисних розрахунків вартості для будівельних та геодезичних робіт.
11. Порядок розрахунку та узгодження договірних цін на будівельну продукцію та геодезичні послуги.
12. Види договірних цін та особливості їх узгодження.

Методи навчання:

словесний метод (лекція);
практичний метод (практичні заняття);
наочний метод (метод демонстрацій);
робота з навчально-методичною літературою;
самостійна робота.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання практичних робіт.

1.3 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргу ментовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові

питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1+K2+...+Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;

- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною

шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.	

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. / Бойчик І.М. К.: Атіка, 2013. 215 с.
2. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. Посіб. / Покропивний С.Ф., Швиданненко Г.О., Федонін О.С., Колот В.М. К.: Центр учбової літератури, 2014. 382 с.
3. Мазур О.Є. Ринкове ціноутворення: Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 480с.
4. Д. 1.1.1–2000 Правила визначення вартості будівництва (із змінами, внесеними згідно з Доповненням №3, затвердженим наказом Держбуду України від 07.05.2002 №80) // Ціноутворення у будівництві. - 2002. № 5.

Додаткові джерела:

1. дистанційний курс:
<https://dl2022.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2689>
2. Публічна кадастрова карта України : [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>
3. <http://files.khadi.kharkov.ua>
4. <http://www.nbwv.gov.ua>
5. <http://korolenko.kharkov.com>

Розробник силабусу
навчальної дисципліни:

_____

підпис

Євген ДОРОЖКО

Гарант освітньо-професійної
програми

_____

підпис

Анжеліка БАТРАКОВА

Завідувач каф. ЕіП

_____

підпис

Оксана ДМИТРИЄВА